

קול יעקב

זמני חג הפסח באלעד:

- הדלקת נרות: 18:34
- מוצאי יו"ט: 19:40
- זמן ר"ת: 20:17

עלון מס' 122 | י"ד בניסן | תשפ"ג | 3 שנה

לחפ"ש:	לע"נ:	להצלת:
רפאל	יורם בן	כל
דוד בן	מרים ~	משפחת
אודליה ~	אהובה	דרשן
ישי בן	בת חיה	
שושנה	ת.ג.צ.ב.ה.	

ולרפואת כל חולי ישראל

גיליון חג מורחב

מטעמים לשולחן החג

מהות הפצה

וכמו שאמרו משה ואהרן: "נִחַנְנוּ מָה" - כלומר אנחנו כלום, אין ואפס.

גם האות האמצעית האות צ' - קשורה למלה 'מה'. שכן שהגימטריה שלה הוא 90, בדיוק פעמיים המלה 'מה' ששווה 45. יוצא שהמילה 'מזה' כוללת 3 פעמים את המלה 'מה', דבר המלמד על ענווה והתבטלות בעוצמה רבה.

ידוע שחמץ - מרמז על גאווה, ואילו מצה שלא תופחת ונשארת דקה מרמז על ביטול, בכדי להתחבר לקב"ה אנו צריכים להתרחק מהגאווה ולהתנהג כמו מצה, אומר הצמח צדק - עניין זה נרמז בהגדה במילים: "מִצָּה זוֹ עַל שׁוֹם מָה אָנוֹ אוֹכְלִים".

המלה "מצה" מתחילה באות מ' ומסתיימת באות ה'. שתי אותיות אלו יוצרות את המלה 'מה' ואכן חז"ל מסבירים שהמילה מה רומזת להתבטלות מוחלטת,

משל ונמשל

התפאלה העשיר: עתה אתה שרוי בעוני מה לך ולבקש לחם יבש ???

ענה לו: נכון שעתה אני שרוי בעוני אך בזמן שהיתי עשיר הליתי סך של 50,000 זהובים ובעוד חודש יבאו אלי לפרוע את חובם, אם כך, איני אלא עשיר! לכן אוכל אני לחם יבש...

הנמשל: נכון שעתה בני"י שרוים בגלות אבל ההבטחה של ה' לגאולה קימת (לכן אנו כעשירים)

שואל המגיד מדובנא: לשם מה היום אנו אוכלים מצה (לחם עוני) הרי אנו עדין שרוים בגלות?

וענה: משל לעשיר שהיה לו מנהג מוזר: כל יום לאחר ארוחה הוא אכל לחם ישן... (מאופש) בשביל לזכור את חיי העוני שהיו לו.

והגיע העת וחזר לעוניו, והגיע לבית עשיר ואכל ארוחה דשנה. ובסוף הארוחה ביקש העני (העשיר לשעבר) לקבל לחם אם עובש.

ליקוטים וסיפורים על ההגדה

קדש - כנגד גילוי עריות. כדי לא ליפול לגילוי עריות יש צורך ב"קדש עצמך בַּמָּתָר לָךְ", לעשות גדר ולהתרחק גם מדברים המותרים.

התלין ששון חגיגה | אין לקרוא בתפילה ובקריאת התורה

הגני מוכן ומזון

אחרי שסיימו את דברם נענה הרב וולבה זצ"ל ואמר: "העצות טובות, אבל לי יש עצה לכאורה טובה יותר מהכל: שיבואו לפני התפילה כבר עטופים בטלית ועטורים בתפילין, ובמשך חמש דקות לא יעשו כלום רק יחשבו מה הולכים לעשות כעת, למי הולכים לשבח, לבקש ולהודות. אם כך יעשו - תהיה זו תפילה אחרת לגמרי!"

כך כדאי לעשות לפני כל מצוה ומצוה!

(יחי ראובן)

הייתה פעם קבוצת אברכים מבני ברק, שנסעה כל שבוע לבאר יעקב, לשמוע 'ועד' מהמשגיח **רבי שלמה וולבה זצ"ל**.

פעם אחת ביקשתי מאחד מהם שרצוני להצטרף, וצרפוני.

בסיומו של אותו ועד, אמר הרב וולבה כי בכל דבר צריכים להגיע למעשה. לכן הוא מבקש ממי שיכול לתת לנו עצה הגונה להתפלל טוב.

ישבו שם אברכים בני עליה, וכמה מהם נתנו עצות נאות.

ורחץ - כנגד עבודה זרה. וכמו שדרשו חז"ל (מגילה יג ע"א) על הפסוק (שמות ב', ה'): "וַתִּרְדּוּ בַת פְּרָעָה לְרַחֵץ עַל הַיָּאֵר - שְׂרִירָה לְרַחֵץ מַגְלוּלֵי בֵּית אֲבִיהָ". רחצה היא, אפוא, רחיצה מגלולי עבודה זרה. וכן הוא אומר (ישעיהו ד', ד'): "אם רחץ ה' את צאת בנות ציון", שהכוונה למחשבות כפירה ודעות פסולות. על אותו האיש כתוב בגמרא (גיטין נו ע"א) שנידון בצואה רותחת, ובאר הרב **דסלר זצ"ל** שהשקפות פסולות הינן סירחון נורא בשמים, וזהו הגיהנום שלו שהוא יושב בתוך הסירחון הנורא הזה.

כרפס - כנגד שפיכות דמים ושנאת חינם שקשורים זה בזה, שכן שנאת חינם מביאה לידי שפיכות דמים, וכמו שאומרת הגמרא (שבת לב ע"ב): "בַּעֲוֹן שְׂנֵאת חַנּוּם - מְרִיבָה רַבָּה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, וְאֲשֶׁתוֹ מְפַלֵּת נַפְלִים, וּבְנָיו וּבְנוֹתָיו שֶׁל אָדָם מְתִים פְּשָׁהֵן קְטָנִים". הוי אומר: שנאת חינם גורמת שהאנשים הקרובים והיקרים ביותר לאדם, מתים.

כתוב במגילת אסתר (א', ו') "חור כרפס ותכלת", והגמרא אומרת (שבת לג ע"א): "סימן לשנאת חנם - ירקון". והכרפס הוא בצבע ירוק. הכרפס מסמל את הפנים, וצבען המשתנה - רמז לירקון שבא בעטיה של שנאת חנם, שמובילה, כאמור, גם לשפיכות דמים.

יחץ - התיקון לכרפס הוא יחץ. אם נחצה את המילה 'כרפס' מתקבל 'כר' ו'פס'. כר - מלשון כר וכסת, שעל האדם להיות מסב כלילה הזה על כר וכסת כבן חורין. פס - מלשון כתונת פסים, לבוש בכגדי משי, בגדי לבן, לבוש בבגדים מיוחדים לליל הסדר. אדם שירגיש בן חורין מעל יצר הרע, יזכה לשוב בתשובה ולברכה גדולה.

מגיד - לא זו בלבד שהוא בעצמו ישוב בתשובה, אלא אף יגיד לאחרים, יזכה אותם וישיב גם אותם בתשובה.

במה נשתנה הלילה הזה

"ומה ענה לך אבא בשנה שעברה?"

כאשר רבי שלמה זלמן הגיב בשתיקה, סנט בו רבי יוסף חיים בחביבות: "אם כבר שכחת מה ענה לך אביך בשנה שעברה, בשביל מה שאלת שוב השנה?"

שלמה זלמן הקטן היה נבון ומעיניו זלגו דמעות...

כעבור עשר שנים, הוציא רבי חיים ליב ספר לאור עולם, ובא לרבי יוסף חיים זוננפלד לבקש הסכמה. רבי יוסף חיים כתב הסכמה ובתוכה פרט: "ובפרט שהעיר בנו המופלג הבחור שלמה זלמן..."

כאשר תמהו הנוכחים מה העניין להזכיר את רבי שלמה זלמן, בהסכמה לסיפורו של אביו, השיב רבי יוסף חיים בפשטות: "אני מחויב לפייס אותו על כך שציערתי אותו לפני עשר שנים!"

בתקופת חג הפסח, הגיע רבי חיים ליב אויערבך זצ"ל לבקר את רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, כשהוא מלווה בבנו רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל, שהיה באותה עת ילד צעיר כבן שמונה שנים.

רבי יוסף חיים פנה לשלמה זלמן הקטן בחיבה, ושאל אותו: "האם שאלת השנה בליל הסדר את ארבע הקושיות?"

"כן", השיב רבי שלמה זלמן קצרות.

"ומה ענה אביך?" התעניין רבי יוסף חיים.

"עבדים היינו לפרעה במצרים..."

"והאם גם בשנה שעברה שאלת את ארבע הקושיות?" הוסיף רבי יוסף חיים לשאול.

"כן" השיב רבי שלמה זלמן.

ואף אתה אומר לו כהלכות

"אני מפחד", ענה.

"נו", אמר הגדול, "מי אתה רוצה שיהיה מורה הוראה, אחד שלא מפחד? דווקא זה שמפחד הוא הראוי להורות הלכה בישראל!"

היה פעם מורה הוראה שקיבל התר הוראה, אבל חשש לפסוק הלכות. בני הקהילה שלו ביקשו ממנו רחמים שישמש מורה הוראה: "הלא למדת הוראה, בחנו אותך וקיבלת התר", אך הוא בשלו.

שלחו אותו לאחד מגדולי הדור: שאל אותו הרב: "מדוע אינך רוצה להיות מורה הוראה?"

רחצה - הוא ישיב אותם בתשובה על ידי שיגיד להם לרחוץ את עצמם מהעברות שבידם.

מוציא מצה - הוא יוציא מהם את כל המצה והמריבה שהיו ביניהם על ידי שידבר איתם ויטהר אותם, לזנוח את כל המחולקות ולעשות שלום ביניהם.

מרור כורך - יצר הרע נקרא מרור. בתחילה הוא מפתה את האדם, במתיקות לשונו, ומציע לו דברים מתוקים. אדם שנגרר אחריו צריך לדעת שבסופו של דבר המרור הזה יכרך מסביבו ויהיה לו קשה מאוד להתנתק ממנו.

שולחן עורך

שולחן עורך - אדם זה יזכה לאכול משולחנו של מקום.

צפון ברך

צפון ברך - אולם אדם שמשכיל להתנתק ממנו ולרחוץ את עצמו מן המרור הזה, יזכה לצפון ברך - לשכר הצפון לצדיקים ולכל הברכות.

הלל נרצה

הלל נרצה - או אז עליו להלל ולהודות לה' ולהיות נרצה לפניו.

הלכות תערובת חמץ

א מי שנתן שאור בעיסה בפסח, והעיסה החמיצה, נחשב כעבר על לאו שיש בו מעשה, ולוקה. [שו"ת יביע אומר חלק ד' חלק אורח חיים סימן לה סק"ה].

ב חמץ שנתעפש או נסרח קודם זמן איסורו, ונפסל מאכילת הכלב, או שחרכו ושרפו באש עד שנפסל מאכילת הכלב, מותר לקיימו וליהנות ממנו בפסח. לפיכך מותר לכתוב בחול המועד פסח בדיו אף אם ידוע שנתבשל עם שכר שעורים, וכן מותר להשתמש בספירט מפוגל להסקת מכונת בישול [פרימוס], ובלבד שיקנה אותו קודם פסח, כדי שיהיה בטוח שנפסל מאכילת הכלב קודם זמן איסור החמץ. [חזו"ע פסח עמ"ס, ובמהדורת תשס"ג עמ' קיט].

ג וכן מותר לצחצח נעליו בחול המועד פסח במשחת נעלים אף אם יודע שיש בה תערובת חמץ, אך יקנה אותה קודם פסח. וכן מותר ללבוש כובעים שמדביקים אותם בבצק מבפנים, הואיל ונפסל החמץ מאכילת הכלב קודם זמן איסור החמץ. [חזו"ע שם עמ' קיט].

ד כורכי ספרים מותר להם להדביק הניירות בבצק או בעמילן חמץ אפילו בערב פסח, קודם זמן איסור החמץ, ומותר לקרוא בספרים הללו בפסח. [חזו"ע עובדיה פסח מהדור' תשס"ג עמ' קיט].

ה סיגריות שיש לחשוש שמדביקים אותם בחומר שיש בו חשש חמץ, הואיל ונפסל מאכילת הכלב, וגם אינו ניכר כלל, יש להתיר לעשן אותם. [שו"ת יחווה דעת ח"ב סימן סא].

שילמתי ביטוח לאומי בטלפון כשסיימתי לומר מספר אשראי הוא אמר לי תוקף? עניתי אני לא תוקף דיברתי מאוד בסדר.

ילד הולך לישון עם שמיכה אחת, אם קם בבוקר עם שתי שמיכות סימן שאמא שלו הייתה כאן, אם קם בלי שמיכה סימן שאח שלו היה כאן, ואם קם עם שמונה שמיכות סימן שאחותו מנקה את הבית.

פסח כשר ושמח!